

Diş Hekimliği Ağız Yoluyla Verilen Terramycin'in Yan Tesirleri

Bedii KÜÇÜKÜÇERLER (*)

Bilindiği gibi, diş hekimliğinde antibiotiklerin kullanılması 1947 senesinde başlar. 1951 senesinde antibiotiklerin daha çok tekâmül etmesi ve araştırma metodlarının ilerlemesine paralel olarak Terramycin'in meydana getirdiği reaksiyonlar da zamanımıza kadar incelenmiştir.

Terramycin tabletlerinin ağızdan verilmesi sonucu ortaya çıkan yan tesirlerin, diğer antibiotiklere nazaran az oluşu hekimlik lehine bir noktadır. Terramycin tabletlerinin 250 mgr. lık tabletler halinde tababete takdim edilmesinden sonra kullanılmaya başlanmış, fakat hastalarda bazı yan tesirler görülmüştür. Bu belirtiler baş ağrısı, kusma, mide-barsak bozuklukları, def-î hâcet ihtiyacının artması ve anüs etrafındaki iritasyonlardır. Emilen (Troche) tabletlerin kullanıldığı bazı hastalarda da glossitis ve pharyngitis'e rastlanmıştır (1).

1951 senesinin sonlarına doğru, Terramycin'in muhtelif preparatları piyasaya arz edilmiştir. Bunların injeksiyon, tablet, troche ve pomad(ointment) şeklinde olanları muhtelif dozlarda, muhtelif hasta gruplarına tatbik edilmiştir.

(*) Ankara Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Diş Hekimliği Yüksek Okulu Öğretim Görevlisi.

Terramycin'in troche şeklinde olanların kullanıldığı hastalarda glossitis ve pharyngitis'in oluşu, fermantasyon gurubu ve monilia bakterilerinin çok fazla üremesinden dolayı olduğu düşünülmektedir. Buna paralel olarak anüs etrafındaki irritasyonların ve vaginitis'in meydana çıkması da tablet ve troche'ların yüksek dozlarda tedaviye devam edildiği hallerde meydana geldiği zannediliyor. Böylece inhibitörlerin ilâve edildiği in vitro çalışmalar monilia'lara karşı çok tesirlidirler. Bu inhibitörler in vivo çalışmalarda dâbi netice için cesaret vermiştir (2). Buna ilâveten yapılan bir çok araştırmalarla anlaşılmıştır ki, yan tesirlerin pek çoğu kolaylıkla önlenabilir, hasta tedaviye rahatlıkla devam edebilir ve tedavi esnasında arttırılan dozu tolere edebilir. 1954 senesinde de Terramycin'in geniş spektrumlu hale gelmesinde büyük rol oynayan methylparaben ve propylparaben gibi inhibitörlerin ilâve edilmesiyle tababetteki tesir sahası artmıştır.

Terramycin'in ağız yoluyla kullanıldığı zaman ortaya çıkan yan tesirlerin belirtileri, tecrübe edilmiş diğer antibiotiklerin yan tesirleri gibi değildir. Evvelce bahsettiğimiz yan tesirler ne hakiki bir allerjik hassasiyet, ne de terramycin'e karşı idiosyncrasy'dir (2). Terramycin'in değişik dozlarda, değişik şekilleri muhtelif hasta guruplarında tatbik ettikten sonra ortaya böyle bir neticenin çıkması bizi bu şekilde kesin bir sonuca vardırıştır (1). Böylece glossitis, pharyngitis, mide-barsak bozuklukları ve anormal def-i hâcet arzusu gibi belirtilerin görüldüğü vak'alarda Terramycin tedavisinde sulfamid bileşikleri veya penicillin gibi allerjik hassasiyete az sebep olan antibiotiklerle birlikte devam etmelidir.

Terramycin hydrochlorid'in değişik şekillerini hastaya tatbik etme imkânı, tedavi esnasında görülen yan tesirleri ortadan kaldırmak veya asgariye indirmek, dolayısıyla tedavinin sonucu bakımından önemlidir. Tedavi plânı, Terramycin'in troche, tablet ve enjeksiyonu verilerek her an değiştirilebilir. Bu şekilde hastaya verilen antibiotiğin şekli, hastaya verilmiş tarzına göre, yapacağı yan tesirlere az çok engel olabiliriz ve diğer çeşit Terramycin'in tatbikine bir kontrendikasyon teşkil etmez (3).

Bu çalışmalar esnasında görülen yan tesirler, aşağıda 1 ve 2 No: lu tablolarda gösterildiği gibi, engel olunmaya çalışılmıştır.

T A B L O 1

Acute infeksiyonda kullanılan doz	Nâdir görülen yan tesirler	Tavsiye edilen ilâç
250 mgr. Tablet, her 5 saatte bir tablet, yaşlı için averaj 12 doz. Çocuk için 7 doz.	Baş ağrısı	A,B
	Kusma	E,A,B,C,I
	Mide-barsak bozuklukları	A,C,I
	Karın ağrısı	D,G,I
	Def-i hâcet arzusu	E,D,F,B
	Anüs irritasyonu	E,A,J,K,L
	Vaginitis	L,K
100 mgr. tablet, her 3 saatte bir tablet, yaşlı için averaj 10 doz. Çocuk için 4 doz.	Mide-barsak bozuklukları	
	Karın ağrısı	B,C,H,A
	Fazla def-i hâcet arzusu	B,D,F
		D,F

- A. Vit. ABDEC Terramycin'le beraber günde 3 defa 2 tablet
- B. Sık sık fakat az süt veya sütlü maddeler
- C. Aç karnına ilâçların alınmaması
- D. Aliminyüm hidroksid preparadları veya pektin preparatları, her 4 saatte bir çay kaşığı alınması
- E. Belirtiler kayboluncaya kadar ilâçların alınmaması
- F. Bir çorba kaşığı suya 10 damla Paregorik, her 5 saatte bir defa
- G. Çok açık bir bardak çay, (meyva suları kat'iyen içmemek)
- H. Koka Kola, Pepsi Kola tipi içkiler
- I. Tesirli diğer Terramycin şekillerinin verilmesi
- J. Polivitamin, günde 3 defa 1 er tablet
- K. Belirtiler ortadan kalkana kadar inhibitör ihtiva eden antibiotiklerin kullanılmaması
- L. % 1 lik sulandırılmış iod'un lokal olarak tatbik edilmesi

T A B L O 2

Fazla doz ve yan tesir- lerin meydana gelişi	Yan Tesirler	Belirtilerin az çok ortadan kaldırılması
Troche, 15 mgr. lık, günde 3-6 defa	Glossitis Pharyngitis	1,2,3,4,5 1,2,3,4
%2 lik saf sudaki	Yumuşak doku ödemi	1,6,7 1,6,7
Teramycin solüsyonu, her tedavi safhası için 2 cc. ve 48 saatte bir defa	Ekimoz	

1. Tagathen, 25 mgr. her 6 saatte bir tablet
2. Magnezyum preparatı, bir çorba kaşığı kadarı ağıza alınıp gargara yapılacak ve her 2 saatte bir tekrar edilecek
3. Troche'ları kullanmamak
4. % 1 lik sulandırılmış iod'un lokal olarak tatbik edilmesi
5. Antibiotiklerin esas dozlarını kat'iyen azaltmak
6. Sıcak içecekleri bırakmak, baharatlı yiyecekleri yememek
7. İnfekte sahaya günde 12 saat, her 20 dakikada bir buz tatbiki

Araştırma yapılan guruplarda, hastaların antibiotiklere adapte oldukları, tedavi plânına uygun olarak verilen dozların ve yan tesirlerin ortadan kaldırılmasını (Tablo 1 de) görmekteyiz. Bazı hastalarda troche Terramycin yan tesire sebep olabilecek istidatta ise, Terramycin'in diğer şekilleri yan tesir göstermeden verilir (4).

Bu araştırmalar esnasında polivitamin tabletleri (ABDEC, VİTERRA, POLİVİTAMİN) antibiotikle beraber kullanılmıştır. Yan tesirlerin belirtisi ortaya çıkar çıkmaz antihistaminik preparatlar verilmiştir.

N E T İ C E

Daha evvelce, pek sık olarak rastladığımız yan tesirlere, Terramycin preparatlarının piyasadaki yeni takdim edilen çeşitleriyle oldukça mâni olabilmekteyiz.

Yan tesirler ikinci derecede ehemmiyet kazanmışlardır. Bu antibiotiğin vak'alara verilmişlerine, dozlarına ve müddetlerine göre önemli olabilmektedir.

Terramycin hydrochloride tabletleri su veya süt ile alınmalıdır. Bu şekilde alınıp, Terramycin'in tesirini bozamaz (3). Terramycin tedavisi altında bulunulduğu müddet zarfında alkollü içkileri almamak şarttır. Antibiotik muhakkak surette B-kompleks vitamin preparatları ile birlikte alınmalıdır. Terramycin preparatlarının diğerlerinde herhangi bir yan tesir görülmediği için kullanılabilir. Bununla beraber Terramycin tabltileri çeşitli ağız infeksiyonlarında ve ona benzer vak'alarda kullanılarak hergün için tercih edilen bir tedavi şeklidir.

S U M M A R Y

Observations and significance of side reactions during the treatment of oral conditions with oral Terramycin is mentioned in this subject.

In this study, each forms of Terramycin preparations have been used in several groups of patients and results is shown in two tables. Dosages are more fully described elsewhere.

L İ T E R A T Ü R

- 1 — **Everett, F.G.**, Terramycin in the therapy of Herpes simplex labialis and recurrent oral aphtae, J.A.D.A., 40: 455, 1950.
- 2 — **Küçüküçerler, B.**, Terramycin in overcoming oral odors, Acta Medica Turcica New Series, Vol: V, No: 1, 1968.
- 3 — **Roth, L.H.**, Atable of suggested therapy with oral Auremycin Hydrochloride, crystalline in dentistry, Pa. Dent. J. April 1961, 18:4:00.
- 4 — **Stewart, G.M.**, The use of Auremycin in oral infections, J.A.D.A. 40:563, 1960.